

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>«Середня освіта (фізична культура)»</u>
Спеціалізація	<u>014.11 Фізична культура</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1.	Загальна інформація	3
2.	Анотація до навчальної дисципліни	3
3.	Мета та цілі навчальної дисципліни	3
4.	Програмні компетентності та результати навчання	3
5.	Організація навчання	4
6.	Система оцінювання навчальної дисципліни	5
7.	Політика навчальної дисципліни	7
8.	Ресурсне забезпечення	8

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури
Викладач (і)	Ткачівська Інна Михайлівна кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон викладача	+380958308425
Е-mail викладача	inna.tkachivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/2327
Консультації	Згідно графіка

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна призначена для студентів четвертого курсу спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура) та спрямована на формування у них уявлення про цілісну структуру професійної діяльності вчителя ФК, його особистості, формування педагогічної спрямованості та мислення, формування вмінь і навичок професійної комунікації, вирішення педагогічних конфліктів, виявити свої здібності і ступінь готовності до творчої педагогічної діяльності, до пропаганди здорового способу життя.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета та цілі дисципліни: сприяти формуванню індивідуального стилю педагогічного спілкування, стимулювати творче розв'язання практичних завдань, професійне самовиховання, формувати потребу в неперервному педагогічному самовдосконаленні, створювати реальне уявлення про суперечності, проблеми, труднощі, з якими пов'язана праця вчителя, ознайомити з шляхами виходу з професійних ситуацій.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері освіти, зокрема, фізичної культури та в процесі навчання, що передбачає застосування теорій, технологій та методів відповідних наук, педагогіки, психології, теорії та методики фізичної культури, фізіології, біомеханіки, морфології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах освіти.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.

ЗК-12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності

ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури, відповідно до вимог стандарту середньої освіти.

ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному

вихованні.

ФК-4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

ФК-6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки

ФК-15. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку

ФК-19. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН-9. Розуміти основи загальної теорії і методики фізичного виховання; особливостей організації та проведення різних форм занять фізичними вправами з урахуванням освітніх та виховних завдань; принципів та особливостей розробки програм занять фізичною культурою. Знає, як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури.

ПРН-13. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ПРН-15. Вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.

ПРН-17. Визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення різного роду занять з фізичної культури; здійснення наукової, методичної, організаційної роботи вчителя фізичної культури, інспектора, методиста; вміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.

ПРН-24. Бути здатним засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН-28. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	48
самостійна робота	102

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	014 Середня освіта (фізична культура)	3	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	семінарські	сам. роб
Тема 1. Соціальна роль учителя фізичної культури	2	2	6

Тема 2. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури та характеристика її складових	4	4	8
Тема 3. Педагогічна культура учителя фізичної культури	2	4	8
Тема 4. Педагогічна техніка вчителя фізичної культури, її компоненти	2	4	8
Тема 5. Характеристика вербальних та невербальних засобів спілкування вчителя ФК	4	4	8
Тема 6. Культура педагогічного спілкування вчителя фізичної культури	2	4	8
Тема 7. Педагогічний конфлікт у професійній діяльності вчителя фізичної культури	2	4	8
Тема 8. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів	2	4	8
Тема 9. Педагогічна творчість учителя фізичної культури	2	4	8
Тема 10. Адаптація молодого вчителя фізичної культури до навчального закладу	2	4	8
Тема 11. Інноваційні технології в системі фізичного виховання	2	4	8
Тема 12. Творчість учителя фізичної культури у співпраці з батьківською громадськістю. Підвищення кваліфікації та атестація вчителя фізичної культури	2	4	8
Тема 13. Самоосвіта вчителя фізичної культури як засіб підвищення його педагогічної майстерності	2	2	8
Всього	30	48	102

6. Система оцінювання освітньої компоненти

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	40
Самостійна робота	5
Знання термінів	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.

Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за знання термінології (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне

опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.

Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 3 основні запитання та 2 додаткові (по 10 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів)

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Оцінювання письмових робіт студентів регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➢ Положення про запобігання академічному плагіату в

	<p>Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Невідпрацювання занять може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положеннями можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>та до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), спортивне обладнання та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Професійна компетентність учителя фізичної культури: колективна монографія / за заг. ред. І. Ткачівської, Г. Презляти. Івано-Франківськ, 2017. 412 с. 2. Презлята Г.В., Ткачівська І.М., Випасняк І.П. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2013. 365 с. 3. Балахничева Г.В., Заремба Л.В., Цьось А.В. Професійна майстерність учителя фізичного виховання: навч. посіб. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 64 с. 4. Ткачівська І., Презлята Г., Бельмега С. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури: практикум: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2013. 127 с. 5. Ткачівська І. М., Ковальчук Л. В. Інноваційні педагогічні та оздоровчі технології у фізичній культурі: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2011. 104 с. 6. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник /За ред.. проф. В.М.Гриньової, С.Т.Золотухіної. Вид. 2-е, вип. і доповн. Харків: ОВС, 2006. 224 с. 7. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривоноса та ін.; за ред. І. А. Зязюна 2-ге вид., допов. і переробл. К.: Вища школа, 2004 С. 247. 8. Гринькова В.М. Педагогічна культура: Науково-методичні матеріали для студентів та викладачів. Харків: ХДПУ, 2000. Ч. І. 248 с. 9. Качан О.А. Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність закладів освіти: навчально-методичний посібник. Слов'янськ:Витоки, 2017. 138 с. 10. Книга вчителя фізичної культури: Довідково-методичне видання / Упоряд. С. І. Операйло, В. М. Єрмолова, Л, І. Іванова. Вид. 2-ге, доповн. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. С. 443-450. 11. Мазоха Д. С., Опанасенко Н. І. Педагогіка: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. С. 174-178. 12. Панок В. Г. Формування здорового способу життя дітей і підлітків. К.: Ніка-Центр, 2001. С. 93- 99. 13. Ткачівська І., Презлята Г., Остап'як З., Ковальчук Г. Співпраця школи і сім'ї в контексті формування здорового способу життя. Спортивний вісник Придніпров'я. Дніпропетровськ, 2011. С. 145-147. 14. Федорчук Є. І. Основи педагогічної майстерності. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. 240 с. 15. Ходорова Т. О. Майстер педагогічної справи. Основи здоров'я і фізична культура. 2007. №2. С. 18. 16. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів. К., 2004. С. 82. 17. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2004. С. 149-152. 18. Щербань П. М. Прикладна педагогіка: Навч. метод. посібник. К.: Вища школа, 2002. 215 с. 19. Ягупов В. В. Педагогіка. К., 2002. С. 170. 20. Якса Н. В. Основи педагогічних знань. К., 2007. С.22-62. 21. http://www.health.gov.ua/health.nsf/7cd1	

Викладач

Інна ТКАЧІВСЬКА